

Kirsten Bøggilds prædiken 3. søndag efter påske

Taler

Kirsten Bøggild
Sognepræst

Dato

24. april 1994

Sted

Aarhus Domsogn

Omstændigheder**Prædikentekst**

Johannesevangeliet kapitel 14, vers 1-11

Salmer

Befal du dine veje
Gud, vi er i gode hænder
Der er en vej, som verden ikke kender
Min største hjertens glæde
Fred til bod for bittert savn

Vejen

En vej er en lovprisning af rummet.

Hvert vejafsnit har sin egen mening og kalder os til standsning.

Før vejene forsvandt fra landskabet, forsvandt de fra menneskets sjæl: mennesket ophørte med at hige efter at gå, gå på sine egne ben og glæde sig over det. End ikke sit eget liv så det mere som en vej, men som en landevej: som en linie, der blot førte fra punkt til punkt. Livets tid blev en ren hindring, der skulle overvindes med stadig større hastigheder.

I vejenes verden er skønheden uafbrudt og stadig omskiftelig: for hvert skridt siger den til os: “Stands!”

I landevejenes verden er skønheden som små øer af seværdigheder, der er forbundet med lange ligegyldige linier.

Sådan udtrykker en af samtidens digtere sig – frit citeret.

De to slags veje: vejene og landevejene, fodstierne og motorvejene, er som billeder på to slags liv: Det alvorlige, dvælende, ydmygt opmærksomme og taknemmelige liv i en slags uafbrudt lykke ved at være til i et guddommeligt skaberværk. Og det ualvorlige liv, det, der jager fra sted til sted, fra den ene oplevelse til den næste i en kronisk tilstand af uro og utilfredshed. Stressende, flygtende, drønende af sted. Uden opmærksomhed og agtelse, uden sans for verden, som den er i sig selv, altid søgende noget andet end det, man ser. Som en evig frustreret turist.

Vejen er en gammel metafor. Et billede på livet som en lang vandring. Uden mål eller måske med. Som en vandring ad de rette veje eller på de vilde stier – i eksistentiel forstand.

“Jeg er vejen og sandheden og livet”, sagde Jesus til disciplene, og dermed sammenfattede han alt i ét, i én personlig eksistens, i en eneste form for liv, hans liv. Og i tilegnelsen af denne form for liv kunne disciplene finde deres egen vej og sandhed og liv, de kunne finde Gud. I tilegnelsen af Jesu liv finder hvert menneske sin Gud, sit liv, sig selv. Igennem den finder det sin personlige vej, som er dets egen lovprisning af rummet og dets Herre.

Således talte han til de ængstelige disciple. Det var den sidste aften, de var sammen, og han talte længe med dem og trøstede dem, fordi de var ulykkelige. Han havde sagt, at han skulle dø. Hans ord havde ramt dem i hjertet som en pludselig smerte. De blev bange, og nu var de også bange for, hvad der så skulle blive af dem selv. Pludselig forstod de ingenting. Ikke hvem Gud var, eller hvem Jesus var, og heller ikke hvem de selv var. De havde vandret sammen i nogle få år, og de havde troet, at deres vandring havde retning og mål. Men nu forstod de ingenting mere. De kunne ikke se nogen retning eller noget mål, for snart ville døden gøre alle bestræbelser overflødige og ligegyldige. På den måde havde døden, allerede før den var indtruffet, dræbt livet ved at gøre det meningsløst.

Og meningsløsheden sætter sig i menneskesindet som en allestedsnærværende rådvildhed. Pludselig er man ikke sikker på noget. Ved ikke, hvad der er sandt og hvad der ikke er. Kan ikke handle, for uvisheden om, hvad der er det rigtige at gøre, virker lammende. Kan ikke elske, for det er som om det, man har elsket, ikke var andet end en illusion.

Så trøstede han de rådvilde ved at pege på et liv, en vej at gå, hans egen. Ved at pege på kærlighedens gerninger, der fører helt ind i døden og overvinder den med gerningernes egen iboende meningsfuldhed.

De to slags veje, som var billeder på to forskellige eksistensformer: Vejen, vi går på med vore egne fødder, skridt for skridt, opmærksomt, ydmygt lykkelig og personligt ansvarlig for alt, hvad vi gør, for hvert skridt vi ta'r i livet. Og landevejen, hvor vi farer af sted med 150 km i timen uden at se på det, vi kører forbi, uden agtelse for den natur og det menneskeliv, som udfolder sig for vore øjne, og helt uden ansvar for den tid, vi tilbringer på de lange tomme strækninger, som – før vi ved af det – kommer til at udgøre det meste af vor tilværelse. De to slags veje er forskellige som sandhed og løgn.

At leve sandt er at tilegne sig sandheden personligt. Ved at være ansvarlig for den i sit eget liv. Det er som at vandre på vejene, skridt for skridt, at leve langsomt, så langsomt, at man kan nå at se sin næste og sig selv i forhold til hinanden. Forhold, som fordi de er skabt af Gud, sarte og fine, er lykken i alt ansvar og stiller deres indlysende krav til os. Død og meningsløshed truer overalt, i det banale hverdagsliv dramatiske skelsættende begivenheder. Kun den langsomme, trofaste, stædige kærlighed bevarer sig selv og lader sig ikke forføre til at tro på meningsløshedens tomhed.

Men at fare gennem livet, som om sandheden var noget, man fandt et sted uden for sig selv, sådan som man styrter af sted for at opsøge en seværdighed i den tro, at den kan gøre en lykkelig, det er at leve på en løgn. Man vil aldrig finde sandheden ved at springe sig selv og sit personlige liv over. Men man får sandheden forærende ved at blive personligt ansvarlig for den i sin daglige møjsommelige tilegnelse af den.

Og så alligevel! Hvor kunne han, der skulle dø, være så rolig og trøste de andre, der skulle leve? Hvor kunne han være så sikker på, at det liv, han havde levet, og som førte ham ind i denne forfærdelige død, var det sande guddommelige liv? Det kunne han kun være ved at tænke tilbage på, hvad han havde gjort. Og han fandt, at alt, hvad han havde gjort, var nødvendigt. At der ikke var noget, han kunne have gjort anderledes. Kunne man fortryde, at man havde elsket? At man havde tilgivet? At man havde helbredt de syge? At man havde gjort døde levende? – Nej, der var intet at fortryde, han havde ikke kunnet gøre andet, selv om det gjorde ham sårbar og værgeløs i verden.

Således trøstede Jesus disciplene og alle os, der er rådvilde og bange for, at vi lever på en løgn, og at vi lever forgæves: "Jeg er vejen og sandheden og livet". Livet som en kærlighedsvandring, hvor handlingerne vil vise sig at være nødvendige og fulde af deres egen mening, selvom de også ser ud til at føre os ned i døden og dens intet.

En sådan vandring er en lovprisning af rummet, af Gud. Den er en protest mod tidens tilintetgørelse af alting. Og den er i sin bevidsthed om, at Gud i rummet er overalt, i hvert skridt på vejen en brusende følelse af tak og jubel.

Amen.

Kilde

"Prædikener fra i går til i morgen – en postil over 2. tekstrække", s. 146-148. Redigeret af Sabine Bech-Hansen, Peter Hedegaard og Henrik Wigh-Poulsen. Forlaget ANIS. 1995.

Kildetype

Dokumentation i bogværk

Tags

3. søndag efter påske, Anden tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 1900-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/kirsten-boggilds-praediken-3-sondag-efter-paske>